

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Råudkast: Fagplan for håndværk og design

September 2025

Børne- og Undervisningsministeriet

Indhold

Folkeskolens formål	3
Fagets formål	4
Fagets karakter	5
Fagets indhold	6
Undervisning og evaluering	9

Om råudkast til fagplaner (september 2025)

21 fagudvalg skriver udkast til folkeskolens fagplaner i perioden 2024-2027. Udkastene bliver offentligt gjort undervejs i udviklingsprocessen, og dermed før de er færdige, så blandt andre lærere og fag- og videnspersoner over hele landet kan læse med, give feedback og bidrage til at kvalificere udkastene.

Denne version af fagplanen er første udkast (kaldet råudkast). Råudkastet giver et billede af den foreløbige fagplan og indeholder fagudvalgets foreløbige forventninger og skitse til fagplanens indhold, hvor der særligt er fokus på det foreløbige indhold til afsnittet 'Fagets indhold'.

I efteråret 2025 skal cirka 140 skoler i et udviklingsprogram drøfte om råudkast til fagplaner giver mening for lærerne som et nyt format, og om det foreløbige indhold er til at forstå. På baggrund af feedback fra blandt andet skolerne, videreudvikler fagudvalgene fagplanerne og udarbejder andet udkast, som skolerne i 2026 skal afprøve i undervisningen sammen med eleverne. Derefter udarbejder fagudvalgene endelige udkast til fagplaner, som træder i kraft i skoleåret 2027/2028.

Læs mere på uvm.dk/fagfornyelsen.

Folkeskolens formål

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Fagets formål

Stk. 1.

Faget håndværk og design udvikler elevernes kundskaber til at håndtere værktøjer og maskiner til at bearbejde materialer i skabende processer, hvor de udvikler og fremstiller ting, som knytter an til deres hverdagsliv og omverden. Faget skal give eleverne erfaringer med sammenhænge mellem håndværk, materialer og genstande, så de kan vurdere, designe og formgive produkter ud fra æstetiske, funktionelle og ressourceperspektiver.

Stk. 2.

Håndværk og design bidrager til elevernes erfaringer med design og værkstedsarbejde. Gennem skabende, eksperimenterende og undersøgende designprocesser udvikler eleverne fantasi, kreativitet og designkompetence. I værkstedsfællesskaber med håndværksmæssig og designfagligt arbejde oplever eleverne praktisk håndelag og mestring.

Stk. 3.

Håndværk og design sætter eleverne i stand til at udvikle og skabe materielle genstande, der kreativt og reflekteret forholder sig til kulturelle fænomener og menneskers levevis i forskellige kulturer og tidsperioder. Faget giver eleverne indsigt i samspil mellem natur, kultur og forbrug og udvikler elevernes bevidsthed om bæredygtighed, miljø og ansvarligt ressourceforbrug, så de lærer at skabe og forbruge med omtanke for fremtiden.

Fagets karakter

Håndværk og design er et praktisk-musisk fag, som har rødder i håndværkskulturer, designprofessionen og fritidslivets mange hobbyer.

Fagets grundlæggende erkendeformer er kreative, æstetiske og skabende, idet faget bidrager til elevernes håndværksmæssige og udtryksmæssige færdigheder og fortrolighed med skabende designprocessers elementer og greb. Faget er et værkstedsfag, som udvikler elevernes form- og fagsprog, håndelag og fortrolighed med fagets værktøjer, materialer, redskaber og maskiner, samt kendskab til teknikker, konstruktion og principper for arbejdsgange.

I faget beskæftiger eleverne sig med temaer, som knytter an til deres hverdagsliv og kulturelle fænomener i omverdenen. Det er fagets sigte, at eleverne gennem skabende håndværksmæssigt arbejde med tematiske opgaver får praktisk erfaring med undersøgelse af materialer og kulturprodukter i deres designarbejde. Designfaglige og håndværksmæssige kundskaber relateres til historiske, kulturelle og innovative perspektiver, så eleverne får forståelse af sammenhænge mellem genstandes fremtræden og menneskers kunnen og levevis samt behov og smag i fortid, nutid og fremtid.

Faget bidrager til elevernes erfaring med bearbejdning af forskellige hårde og bløde materialer, som kobles til forståelse af materialers beskaffenhed, fremstilling og livscyklus. Materiale-kendskab og naturforbundethed udvikles i arbejde med rå materialer, og viden om materialefremstilling, bæredygtighed og menneskers brug af naturen som ressource kan indgå i designarbejdet. Det faglige sigte er at udvikle elevernes mod til at tage stilling og dømmekraft som aktive kulturskabere og kritiske og ansvarlige forbrugere.

Eleverne arbejder både individuelt og i fællesskaber, hvor de deler erfaringer, udvikler idéer sammen og inspirerer hinanden. Eleverne lærer at analysere, vurdere idéer og arbejde problemløsende, når der opstår 'fejl' i den håndværksmæssige proces. Herved oplever eleverne både design- og håndværksmæssig mestring og udvikler dermed deres eget repertoire samt deres egen udtryksmæssige og håndværksmæssige stemme både individuelt, i samarbejde med andre og som stemme i verden.

Fagets indhold

Fagets indholdsområder

Faget håndværk og design faget består af tre indholdsområder, som tilsammen udgør fagets kernestof:

- Håndværk og skabende processer
- Materialer og ressourcer
- Ting og kultur.

Håndværk og design består af to trinforløb: 3.-4. klassetrin og 5.-6. klassetrin. Indholdsområderne gælder på begge trinforløb.

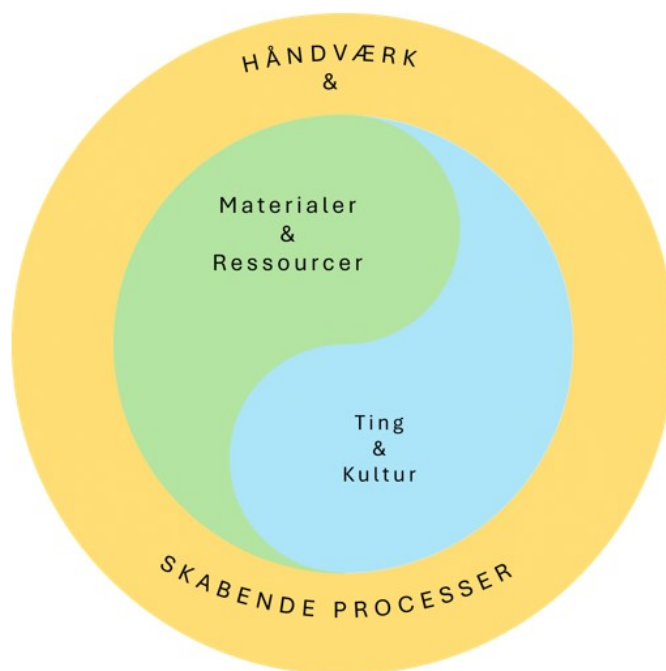
Indholdsområdernes sigte og sammenhæng

Indholdsområdernes sigte er:

- **Håndværk og skabende processer:** I faget er skabende processer både håndværksmæssige, undersøgende og udviklende med elementer fra forskellige designprocesser. Hensigten er, at eleverne bliver fortrolige med grundlæggende værktøjer, redskaber og maskiner og håndværksmæssige teknikker på en sådan måde, at de hver især kan fremstille, dekorere og reparere genstande, som de er stolte af. Eleverne skal gives mulighed for at bruge deres fantasi gennem æstetiske læreprocesser, fabulerende processer og enkle designprocesser.
- **Materialer og ressourcer:** Håndværk vil altid implicere bearbejdning af et materiale, og eleverne vil derfor opnå praktiske erfaringer med, hvordan et materiale ser ud, lugter, lyder, føles og reagerer ved håndværksmæssig bearbejdning. Praktiske erfaringer med materialeegenskaber relateres til viden om materials oprindelse, fremstilling og livscyklus. Indsigt i menneskers bearbejdning af materialer indgår som inspiration til eget arbejde og til forståelse af, hvordan geografiske og kulturelle forhold har betydning for vores materialebrug.
- **Ting og kultur:** I tilknytning til temaer og forløb indgår kropslige og sanselige oplevelser med genstande – både i mødet med konkrete kulturgenstande, materialer og oplevelser af ting i brug. Eleverne eksperimenterer med udtryk, teknikker og konstruktion og sætter ord på eget arbejde. De opnår fortrolighed med at se, beskrive og vurdere formelementer, materialer og udtryk. Undersøgelser af funktion, brug og betydning indgår som inspiration eller perspektivering til eget designarbejde.

Indholdsområdet 'håndværk og skabende processer' vil altid indgå i undervisningen, da elevernes håndværksmæssige og undersøgende arbejde i skabende processer er kernen i faget. Elevernes erfaring med materialer og indsigt i, hvordan mennesker i forskellige kulturer og tider skaber og anvender ting, er en del af elevernes undersøgende designprocesser. Undervisningen tilrettelægges ud fra elevernes interesser og forudsætninger sammenholdt med hvilke skabende, håndværksmæssige principper og kulturelle fænomener, eleverne skal opnå viden om.

Figur 1: Sammenhæng mellem indholdsområder i faget håndværk og design

Trinforløb: 3. – 4. klassetrin

Indholdsområde: Håndværk og skabende processer

Det foreløbige indhold i indholdsområdet er udfoldet nedenfor.

Eleverne lærer at bruge grundlæggende værktøj og redskaber gennem sanselige og legende aktiviteter, hvor de udforsker håndværket og simple designprocesser. De arbejder under vejledning og mesterlære for at udvikle praktiske og håndværksmæssige færdigheder. Den skabende proces er en legende og fabulerende bearbejdning af materialet, eller eleverne undersøger muligheder gennem eksperimenter med form, materiale eller funktion. Fokus er på at skabe enkle produkter, der knytter sig til elevernes hverdagsliv og omverden. Undervisningen tilpasses elevernes forudsætninger og stimulerer sanselighed, undring og kreativitet, mestringsoplevelse og lyst til at skabe. Eleverne øver sig i at følge enkle instruktioner og eksperimenterer med teknikker på en overskuelig måde. Eleverne samarbejder og deler oplevelser, hjælper hinanden og reflekterer i værkstedsfællesskaber.

Mål

- Eleverne anvender grundlæggende håndværksmæssige teknikker med værktøj, redskaber og elevantilladte maskiner og oplever mestring og glæde ved at arbejde i skabende processer med enkle designopgaver.

Indholdsområde: Materialer og ressourcer

[...]

Indholdsområde: Ting og kultur

[...]

Trinforløb: 5.-6. klassetrin

Indholdsområde: Håndværk og skabende processer

Det foreløbige indhold i indholdsområdet er udfoldet nedenfor.

Eleverne er fortrolige med anvendelse af redskaber, værktøj og maskiner samt håndværksmæssige teknikker til at skabe, genanvende, reparere og vedligeholde produkter. Eleverne formulerer og arbejder efter en enkel problemstilling ud fra et fælles tema. Eleverne arbejder med at følge enkle instruktioner, og de udarbejder arbejdsgange og forholder sig problemløsende ved håndværksmæssig fremstilling af et produkt. Eleverne udvikler deres forestillingsevne og ideer gennem skitser, modeller og formeksperimenter i materialer. Eleverne er fortrolige med æstetisk funderede og undersøgende, eksperimenterende og innovative designprocesser, hvor man forbedrer noget og udvikler noget nyt til en bestemt sammenhæng.

Mål

- Eleverne anvender praktiske håndværks- og designfærdigheder i kreative og skabende processer, der udmøntes i produkter, hvor udtryk, form og funktion spiller sammen.

Indholdsområde: Materialer og ressourcer

[...]

Indholdsområde: Ting og kultur

[...]

Undervisning og evaluering

Undervisning og evaluering er ikke udarbejdet i råudkastet, men vil indgå i næste udkast.

Undervisning i faget

Didaktiske overvejelser og principper

[...]

Tværgående emner og problemstillinger

[...]

Specialundervisning

[...]

Løbende evaluering i faget

[...]

Test og prøver i faget

[...]